

Verdiar og livssyn i skjønnlitteraturen

Helge Johan Stautland

Lundeneset vgs

Webinar KFF – 20.4.2021

Verdiar og livssyn i skjønnlitteraturen

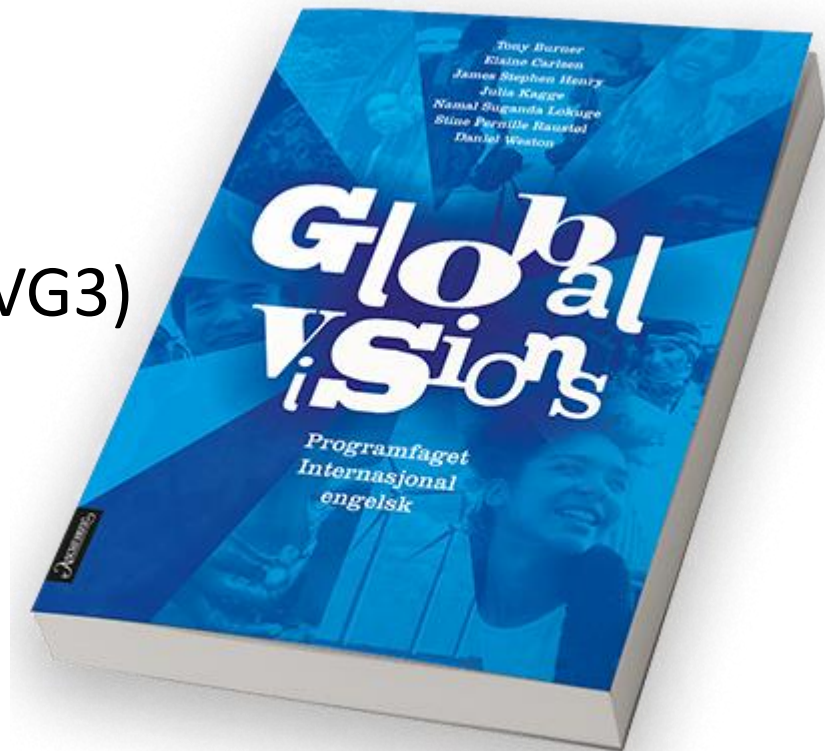
Læreboka og tekstane:

Global Visions (Aschehoug, 2017)

Internasjonal engelsk (programfag VG2/VG3)

21 tekstar

Noveller, dikt, fimar, roman

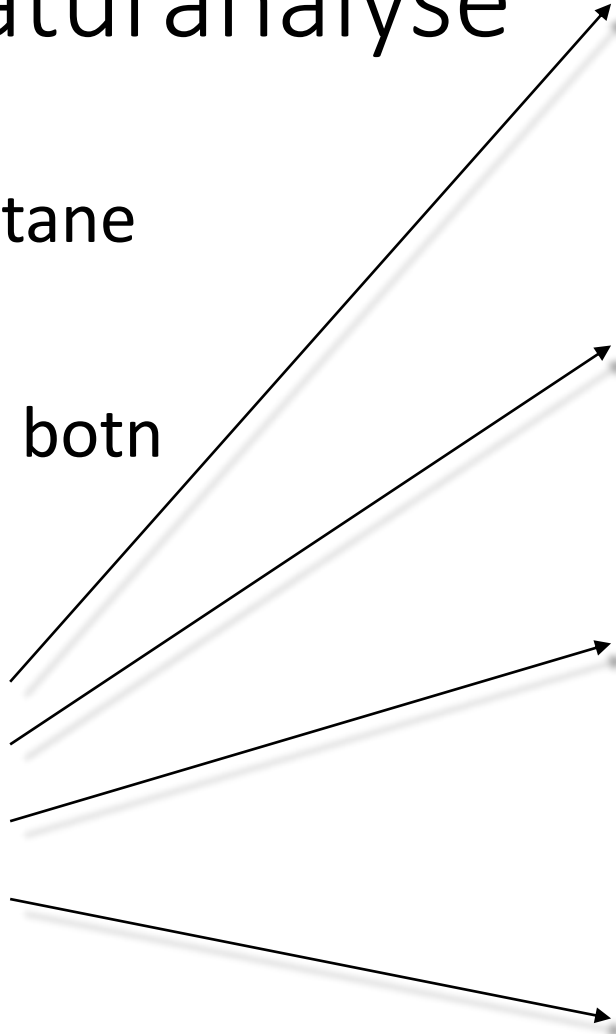

Forankring og «mandat» i læreplanane

- Læreplanen for Internasjonal engelsk (Udir, 2006):
  - «...bidra til økt **innsikt i andre menneskers levekår, livssyn** og kulturytringer»
  - «... elevene skal reflektere over **kulturforskjeller og ulike verdisystem**»
- Ny overordna del, fagfornyninga (Udir, 2017):
  - «... **utviklinga av identiteten** hos den enkelte, gjere elevane **trygge på eigen ståstad**»
  - «... innsikt i korleis vi **lever saman med ulike perspektiv, haldningar og syn på livet.**»

Tematisk litteraturanalyse

- Dybdeanalyse av tekstane
- **Livssynskategoriene** i botn (Aadnanes/Dahle)
  - Verkelegheitsoppfatting
  - Menneskesyn
  - Verdier og moral
  - Tru, tillit, meining

		1	2	3	4	5
	Sub-theme					
Perception of reality	Outer reality: Spiritual					
	Outer reality: Secular/inexplicit					
	Life, death, afterlife					
View of humanity	Human value					
	Interhuman relations					
	Human rights and equality					
	Identity and alienation					
	Empathy and perspective-taking					
	Responsibility and self-sacrifice					
	Stereotypes and prejudices					
	Racism					
Perception of values and morality	Obj. ethics/heteronomous authority					
	What is good and right					
	What works					
	Reconciliation and forgiveness					
	Vengeance					
	Patriotism					
Belief(s), trust, meaning:	Knowledge, progress and possibilities					
	Happiness, career, wealth					
	God/religion					
	Family, traditions, cult. background					
	Hospitality, the good in humanity					
	Image, youth culture and fashion					
	Nihilism, meaninglessness					
	Fate					

Nokre viktige funn

- «Heimekulturen» er **vestleg og sekulær**, dei annleistenkande «andre» er oftare religiøse, **opptekne av det spirituelle.**
- **Livssynskonflikt**
- Men noko sameinar, på tvers av livssyn!
  - **Menneskeverd, positive relasjonar**
- Vestlege livssyn har ei **tru på framsteget**, det autonome mennesket
- **Identitet**

I klasserommet...

- Utfordre **sekulær-vestleg «standard»**
  - Kvifor går ikkje den vestlege hovudpersonen i kyrkja? Eller ber?
- Bevisstheit rundt eigen ståstad, eige livssyn
- Oppnå meir **forståing og empati**, trass spenningar og uløyste livssynskonfliktar
- Utfordra tanken om at **felles verdier** er nødvendig for å leva i lag

Kjelder

Stautland, H. J. (2020). *Exploring traces of worldviews in literary texts in an EFL textbook* [Masteroppgåve, Universitetet i Bergen]. <https://bora.uib.no/bora-xmlui/handle/1956/22869>

Utdanningsdirektoratet. (2006). *Læreplan i engelsk programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering (Eng 4-01)* <https://www.udir.no/k106/ENG4-01/Hele/Kompetansemaal/internasjonale-engelsk?lplang=http://data.udir.no/k106/nob>

Utdanningsdirektoratet. (2017). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/?lang=nob>